

Vreedzaam

Blok 2

We lossen ruzies en conflicten zelf op

Voortgezet Gespecialiseerd Onderwijs ZML - deel 2

Les 2.6

Win-win is de oplossing

Doel Blok 1

Leerlingen kunnen ruzies en conflicten constructief oplossen.

Leskern

Leerlingen maken kennis met een win-verlies- en een verlies-verliesoplossing tijdens praktijkvakken en stage. Ze gaan oefenen met het bedenken van win-win-oplossingen voor dat soort situaties.
Concreet: Leerlingen kunnen win-verlies- en verlies-verliessituaties omzetten naar een win-winoplossing.

Woorden

win-verliesoplossing, verlies-verliesoplossing

Materialen

- Afbeeldingen 'duim omhoog' en 'duim omlaag', uitvergroet
- Wordstroken met daarop de woorden WIN en VERLIES

Vorbereiding

-

Agenda

- ▶ Binnenkomer
- ▶ Wat gaan we doen en leren?
- ▶ Maak win-win van win-verlies en verlies-verlies
- ▶ Wat hebben we gedaan en geleerd?
- ▶ Afsluiter

▶ Binnenkomer

Doe een binnenkomer, bijvoorbeeld de onderstaande:

Goed nieuws

Vraag de leerlingen iets te noemen wat de afgelopen dagen is gebeurd en waar ze zich prettig door voelden. Het 'goed nieuws' kan iets zijn wat ze zagen, wat ze deden, iets aardigs wat iemand tegen hen zei, iets wat ze gegeten hebben; als het maar iets is waar ze zich prettig door voelden. Begin zelf door een voorbeeld te geven.

Aanwijzingen voor het omgaan met niveaunderschillen:

Leerroute 2

- Bereid voorafgaand aan de les deze Binnenkomer voor met leerlingen die het lastig vinden om op het moment zelf iets te bedenken.
- Maak de vraag specifieker door bijvoorbeeld te vragen: *Heeft er iemand vandaag of gisteren iets tegen je gezegd waar je blij van werd?*

Leerroute 4

- Laat een leerling aan een andere leerling vragen of er nog goed nieuws is. Stimuleer deze leerling door te vragen, oftewel een vraag te stellen naar aanleiding van het antwoord van de ander.

► Wat gaan we doen en leren?

Haal terug wat in de vorige les besproken is. Benadruk de betekenis van win-win en herhaal een voorbeeld uit de vorige les. Bespreek de gele pet of gele hoepel als de beste manier om tot een win-winsituatie te komen. Geef ruimte voor reacties van leerlingen.

Kondig aan: *Vandaag gaan we leren dat er nog meer soorten oplossingen zijn dan alleen maar win-win en dat dat eigenlijk geen echte oplossingen zijn waarmee iedereen tevreden kan zijn.*

► Maak win-win van win-verlies en verlies-verlies

Grijp terug op de vorige les waarin het ging over win-winoplossingen. Laat leerlingen vertellen wat een win-winoplossing is en vraag naar voorbeelden uit de vorige les.

Vertel dat er nog twee andere oplossingen zijn. Leg in de kring de 'duim omhoog'- en de 'duim omlaag'-afbeeldingen neer met daaronder de woorden win en verlies. Vraag naar hoe leerlingen zich voelen als ze (iets) winnen en hoe ze zich voelen als ze (iets) verliezen.

Vertel vervolgens dat u vorige week een stageverslag moest schrijven van de afgelopen week. U vroeg een collega u daarbij te helpen, omdat hij handig is met de computer. Deze collega wilde liever kleding shoppen en bestellen op de computer. U vroeg het nogmaals, maar de collega wilde niet. Toen u het een derde keer vroeg, ging uw collega u uiteindelijk met tegenzin toch helpen. U tevreden, collega niet tevreden.

Vraag aan de leerlingen of ze ook weleens meegemaakt hebben dat de ene persoon blij was met de oplossing en de andere persoon daar verdrietig of chagrijnig over was. Laat ze vooral nadenken over een situatie tijdens een praktijkvak of tijdens de stage. Vertel dat dit soort oplossing een **win-verliesoplossing** heet.

Leg vervolgens twee 'duim omlaag'-afbeeldingen neer met daaronder het woord verlies. Vertel dat er ook **verlies-verliesoplossingen** zijn: dan zijn allebei de personen verdrietig of ontevreden.

Vertel de volgende gebeurtenis. U en een andere stagiair wilden afgelopen vrijdag graag samenwerken bij het vakkenvullen, want als je dat samen doet en goed samenwerkt gaat het twee keer zo snel. U wilde met het vak met de chips beginnen, maar de andere stagiair wilde bij de diepvries beginnen. Jullie hadden elkaars hulp hard nodig. Maar jullie kwamen er niet uit en werden boos op elkaar. Jullie kregen ruzie en toen ging u in uw eentje de chips bijvullen, de ander in z'n eentje de diepvries. Niemand is nu tevreden, want er wordt niet samengewerkt, het duurt langer en allebei voelen jullie je vervelend en geïrriteerd.

Verdeel de leerlingen in tweetallen en geef hen de opdracht om samen voor deze voorbeelden een win-winoplossing te bedenken. Bespreek de oplossingen na.

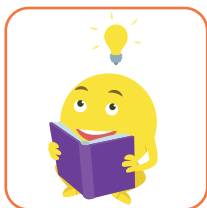
Aanwijzingen voor het omgaan met niveauverschillen:

Leerroute 2

- Ondersteun de leerlingen in het formuleren van een win-winsituatie.
- Als het onderscheid tussen win-verlies en verlies-verlies voor uw groep te ingewikkeld is, spreek dan over een win-winoplossing en een verliesoplossing. Als iemand niet blij of tevreden is, is er sprake van verlies.

Leerroute 4

- Laat leerlingen zelf een voorbeeld inbrengen en de oplossing presenteren.
- Vorm tweetallen waarin de ene persoon coach kan zijn voor de andere leerling, waardoor ze samen tot een goede uitwerking van de opdracht komen.

► Wat hebben we gedaan en geleerd?

Laat de leerlingen kort reflecteren op de afgelopen les. *Wat heb je van deze les geleerd?*

Laat een paar leerlingen vertellen wat een win-verliessituatie en een verlies-verliessituatie is.

Vraag voorbeelden uit de les.

Vat samen: *We hebben geleerd dat er ook win-verliessituaties zijn en ook verlies-verliessituaties.*

We hebben ook geoefend met het veranderen van deze oplossingen naar win-winoplossingen.

We gaan de komende tijd vooral werken aan win-winoplossingen en gebruiken daarbij de gele pet of hoepel!

► Afsluiter

Doe een afsluiter, bijvoorbeeld de onderstaande:

Favoriete kleuren luisterspel

We gaan oefenen met luisteren door te herhalen wat we hebben gehoord. Zo kunnen we laten zien dat we het echt gehoord hebben.

Laat een leerling zijn favoriete kleur noemen en vraag de volgende leerling die te herhalen en daarna zijn eigen favoriete kleur te vertellen. Die leerling wijst een derde leerling aan. Deze herhaalt wat de tweede leerling heeft gezegd en voegt zijn eigen favoriete kleur toe. Vergeet een leerling wat de leerling voor hem heeft gezegd of noemt hij meteen zijn eigen favoriete kleur, vraag dan vriendelijk of hij opnieuw wil beginnen.

Ga door met andere uitspraken zoals: *Op zaterdag vind ik het leuk om ...*, of vraag de leerlingen om een uitspraak.

► Vervolgactiviteit

► Toepassing in de klas

Als er zich conflicten voordoen in de klas, gebruik dan de begrippen uit deze en vorige lessen en pas deze toe.

Stimuleer bij conflicten altijd naar een win-winoplossing te zoeken.

Help leerlingen die daar zelf niet uitkomen door vooral vragen te stellen waardoor ze mogelijk toch zelf een win-winsituatie vinden.

Laat leerlingen thuis eens aan hun ouders vragen naar hun ervaringen met win-win-, win-verlies- en verlies-verliessituaties.

Woordmuur

win-verliesoplossing

een oplossing waarbij de één blij is, de ander boos of verdrietig

verlies-verliesoplossing

een oplossing waarmee niemand blij of tevreden is

Praktijkvakken

Mocht zich een conflict voordoen tijdens een praktijkles zorg dan als lesgever dat dit conflict snel wordt opgelost in verband met de veiligheid tijdens de les. De lesgever begeleidt de leerlingen in het oplossen, maar niet meer dan dat. Laat leerlingen zelf benoemen welke oplossing ze hebben gekozen.

Stage

De stagebegeleider vanuit school is op de hoogte van dit thema. Laat de begeleider op de stageplek weten hoe er in deze periode met dit thema in de klas gewerkt wordt. Laat de leerling vertellen waar hij tevreden over is en waarover niet en of er een goede oplossing is geweest in een bepaalde situatie. Zorg ervoor (vraag de stagebegeleider!) dat hierover iets in het stageverslag komt te staan.